

Advies/Besluit

college

Datum vergadering: 11 juni 2026

Portefeuille(houder): Samenleving en Inwonersparticipatie; wethouder P. (Pieter) van Zwanenburg

Programma/Paragraaf: 6 Programma Sociaal domein

Onderwerp: locatiestudie en aanwijzen locatie voor kleinschalige opvang asielzoekers

Samenvatting besluit

Wij stellen de locatiestudie kleinschalige opvang asielzoekers vast. De locatiestudie is opgesteld op basis van criteria die wij eerder hebben vastgesteld. Met inachtneming van deze locatiestudie wijzen wij de locatie aan de Westsingel (kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie N nummers 238, 237 en 1060) aan als locatie voor kleinschalige asielopvangvoorziening.

Tevens stellen wij een communicatie- en participatieplan vast en informeren wij de gemeenteraad met een raadsinformatiebrief.

Besluit:

1. a. Bijgaande locatiestudie kleinschalige opvang asielzoekers vaststellen, waaruit blijkt dat de locatie nabij de Westsingel te Haaksbergen (kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie N nummers 238, 237 en 1060) geschikt is als locatie voor kleinschalige opvang asielzoekers.
b. Met inachtneming van deze locatiestudie de locatie Westsingel aanwijzen als locatie voor een kleinschalige asielopvangvoorziening.
2. Geheimhouding opleggen op grond van artikel 87 Gemeentewet in samenhang met artikel 5.1 lid 2 onder e van de Wet open overheid op bijlage 2 "Overzicht onderzochte locaties voor mogelijkheid van koop en huur" bij de locatiestudie kleinschalige opvang asielzoekers.
3. Bijgaand communicatie- en participatieplan kleinschalige opvang asielzoekers vaststellen.
4. De raad hierover te informeren door middel van bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Aldus besloten

Paraaf gemeentesecretaris: M. (Marcel) Broekhuis

Indien afwijkend besloten:

Besluit:

Argumenten:

Inleiding / aanleiding

Spreidingswet

Voor de uitvoering van de Spreidingswet heeft de gemeente Haaksbergen, naast de opgave voor opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv'ers), een opgave om asielzoekers op te vangen. De totale opgave voor Haaksbergen is op dit moment 129 plekken op basis van de capaciteitsraming voortvloeiend uit de Spreidingswet. Sinds 1 april 2026 vangt het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (hierna: COA) 50 amv'ers op in de voormalige middelbare school aan de Van Brakelstraat 1. Over deze locatie hebben wij afspraken gemaakt met het COA tot uiterlijk 31 december 2029.

Wij voldoen nu niet aan de taakstelling vanuit de Spreidingswet.

Locatiestudie

De gemeenteraad heeft ons op 16 april 2025 de opdracht gegeven een locatiestudie uit te voeren voor een kleinschalige zelfstandige opvang, waarbij de Van Brakelstraat uitgesloten wordt. Hiertoe hadden wij een locatiestudie opgesteld met als doel een voorkeurslocatie aan te wijzen en deze aan te bieden aan het COA. Op 3 juni 2025 hebben wij besloten het raadsvoorstel locatiestudie en voorkeurslocatie kleinschalige opvang asielzoekers in te trekken.

Participatie

Via samenhaaksbergen.nl hebben inwoners in de zomer van 2025 een peiling kunnen invullen over een viertal onderwerpen: locatie, veiligheid en leefbaarheid, communicatie en inrichting omgeving bij locatiekeuze. Op de vragen over de locatie zijn geen duidelijke voorkeuren naar voren gekomen. Afstand tot voorzieningen mag meer zijn dan 3 kilometer, maar mag ook tot 3 kilometer zijn. Er is een lichte voorkeur voor een locatie in het buitengebied. De uitstraling van de kleinschalige opvanglocatie en de directe omgeving vindt de helft van de respondenten belangrijk. Hetzelfde geldt voor goed zicht op het gebouw en de directe omgeving. Dit is belangrijk voor de invulling van de locatie en moet dus mogelijk zijn bij de locatie.

Voorgenomen besluit

Op 23 september 2025 hebben wij het voornemen uitgesproken harde criteria vast te stellen ten behoeve van de locatiekeuze voor de opvang van asielzoekers (knock-out criteria). Gelijktijdig hebben wij het voornemen uitgesproken een 'zacht' criterium relatief te wegen ten behoeve van de locatiekeuze voor de opvang van asielzoekers (afweging tussen resterende locaties). Wij hebben de gemeenteraad voorgesteld geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van deze criteria. Bij dit voorgenomen besluit hebben wij de resultaten van de peiling betrokken.

Referendum

Op 18 maart 2026 heeft er een raadgevend referendum plaatsgevonden over het ontwerp-raadsbesluit "Criteria locatie opvang asielzoekers". Uit het referendum volgt een voorkeur voor één locatie voor de opvang van alle asielzoekers, geen locatie waar woningbouw gepland is en een locatie waar meer mensen wonen, in een drukker omgeving. De ligging van kleinschalige opvang werd door de meesten ingevuld als belangrijkste punt.

Besluit gemeenteraad

Op 30 oktober 2025 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel om geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken besproken. De gemeenteraad heeft destijds een amendement aangenomen, waarbij een aantal criteria is aangepast. Op 25 maart 2026 heeft de gemeenteraad ingestemd met het geamendeerde raadsvoorstel.

Vastgestelde criteria locatiekeuze

De resultaten van het referendum en het besluit van de gemeenteraad hebben wij betrokken bij het opstellen van de definitieve criteria om tot een locatie te komen voor kleinschalige opvang. Op 19 mei 2026 hebben wij de (harde en zachte) criteria vastgesteld.

In ons besluit van 19 mei 2026 ([Besluit+criteria+locatie+kleinschalige+opvang+asielzoekers](#)) hebben wij voorgaand proces uitgebreid beschreven.

Op basis van deze vastgestelde criteria hebben wij een locatiestudie opgesteld en wijzen wij nu een voorkeurslocatie aan.

Bestuurlijk / wettelijk kader

Rijk

- Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)
- Gemeentewet
- Wet open overheid

Gemeente

- Raadsbesluit van 16 april 2025: Locatiestudie voor de opvang van maximaal 77 volwassen asielzoekers
- Collegebesluit van 3 juni 2025: intrekken raadsvoorstel locatiestudie en voorkeurslocatie kleinschalige opvang asielzoekers
- Raadsinformatiebrief van 19 juni 2025: opvolging intrekking raadsvoorstel locatiestudie en voorkeurslocatie opvang asielzoekers
- Collegebesluit van 23 september 2025: voorgenomen besluit criteria locatie opvang asielzoekers
- Raadsbesluit van 25 maart 2026: rechtmatigheid referendum 2026
- Raadsbesluit van 25 maart 2026: criteria locatie opvang asielzoekers
- Collegebesluit van 19 mei 2026: criteria locatie kleinschalige opvang asielzoekers

Argumenten

1.1 De locatiestudie is opgesteld op basis van de vastgestelde criteria.

Op 19 mei 2026 hebben wij de criteria vastgesteld om tot een locatie te komen voor kleinschalige opvang van asielzoekers. De resultaten van het referendum en het besluit van de gemeenteraad van 25 maart 2026 hebben wij betrokken bij het opstellen van deze criteria.

Wij hebben een onderscheid gemaakt tussen harde criteria en zachte criteria. De locatie moet in ieder geval aan de harde criteria voldoen om in aanmerking te komen als locatie voor een kleinschalige opvang van asielzoekers (knock out criteria). Indien meerdere locaties overblijven na toetsing op basis van de harde criteria, zullen wij de zachte criteria relatief wegen om tot een locatiekeuze te komen. In de locatiestudie hebben wij deze vastgestelde criteria opgenomen als toetsingskader.

1.2 Uit de locatiestudie blijkt dat Locatie 6 aan de Westsingel (kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie N nummers 238, 237 en 1060) geschikt is als locatie voor een kleinschalige zelfstandige opvang.

In de locatiestudie zijn de vastgestelde criteria benoemd. Na het toepassen van de criteria blijkt dat één locatie voldoet, te weten de locatie aan de Westsingel:

- deze locatie hebben we aangekocht en wordt eigendom van de gemeente;
- is feitelijk beschikbaar wanneer het COA deze locatie nodig heeft;
- is minimaal vijf jaar beschikbaar;
- heeft ruimte voor de invulling van het benodigde aantal opvangplaatsen;
- geeft geen belemmering voor woningbouw;
- heeft geen ruimtelijke (niet onoverkomelijke) belemmeringen;
- is goed bereikbaar te maken; en
- ligt in de nabijheid van openbaar vervoer.

De gekozen locatie is nu geen druk gebied, maar na de inrichting (ook met mogelijk flexwoningen) ontstaat een drukkere woonomgeving voor verschillende doelgroepen. Dit sluit aan bij het eerste zachte criterium: de voorkeur voor een locatie waar meer mensen wonen, in een drukkere omgeving. Dit zachte criterium is nu niet gewogen, omdat er na toepassing van de harde criteria maar één locatie over is gebleven.

De ligging van de locatie is weergegeven op onderstaande kaart.

1.3 *Hiermee voldoen wij aan de opgave van de Spreidingswet.*

Door een locatie aan te bieden aan het COA, voldoet de gemeente Haaksbergen aan de opgave volgens de Spreidingswet en levert daarmee een bijdrage aan het oplossen van het tekort aan opvangplekken voor asielzoekers.

1.4 *Hiermee voorkomen wij een aanwijzing voor een ongewenste locatie.*

Wanneer wij geen locatie aanbieden om te voldoen aan de Spreidingswet, bestaat de mogelijkheid dat de minister besluit zelf een locatie in de gemeente Haaksbergen aan te wijzen. Dit is mogelijk een locatie die niet voldoet aan de vastgestelde criteria en/of niet wenselijk wordt geacht. Het kabinet heeft aangegeven dat de Spreidingswet van kracht blijft.

1.5 *Wij zijn het bevoegde orgaan om een locatie ter beschikking te stellen aan het COA.*

Op basis van de Spreidingswet dragen wij zorg voor het ter beschikking stellen van een locatie aan het COA en het verlenen van de noodzakelijke gemeentelijke vergunningen. De gemeenteraad zorgt voor eventuele aanpassing van het planologische kader. Voor deze locatie geldt dat er sprake is van een bindend advies van de gemeenteraad, voordat de omgevingsvergunning kan worden verleend.

2.1 *Wij leggen geheimhouding op vanwege eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.*

Op grond van artikel 87 Gemeentewet kunnen wij op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.

Het openbaar maken van informatie blijft ingevolge de Wet open overheid onder andere achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Deze uitzonderingsgrond is aan de orde wanneer een document informatie bevat, die herleidbaar is tot natuurlijke personen. Aangezien er in de bijlage ook locaties worden genoemd die herleidbaar zijn naar natuurlijke personen, is dat informatie over natuurlijke personen. De bescherming van de persoonlijke levenssfeer gaat voor op het belang van openbaarheid.

3.1 *Het communicatie- en participatieplan hebben wij geactualiseerd naar aanleiding van reacties uit de samenleving, die wij de afgelopen tijd hebben ontvangen.*

Op 25 februari 2025 hebben wij het communicatie- en participatieplan voor opvang vluchtelingen vastgesteld. We hebben nu een uitgebreider communicatie- en participatieplan opgesteld. In dit plan staat beschreven hoe we de samenleving informeren en betrekken. We maken duidelijk welke mate van invloed inwoners hebben en wat al vastligt. Zo staat de locatiekeuze vast en gaan we inwoners en ondernemers raadplegen over de uitwerking.

Belangrijkste wijziging is dat persoonlijke communicatie altijd de voorkeur heeft boven schriftelijke communicatie. Dit is een belangrijke les die we hebben meegekregen naar aanleiding van communicatie over de eerdere locatiestudie.

4.1 *Wij hebben toegezegd de gemeenteraad actief te informeren.*

Met deze raadsinformatiebrief brengen we de gemeenteraad op de hoogte van dit besluit en de vervolgstappen.

Risico's

1.1 *De gemeenteraad moet nog krediet beschikbaar stellen voor de aankoop van de locatie aan de Westsingel.*

De locatie aan de Westsingel hebben wij aangekocht, maar is nog niet in eigendom. De gemeenteraad moet nog krediet beschikbaar stellen voor de aankoop van deze locatie. Nadat de gemeenteraad krediet beschikbaar heeft gesteld, kan de eigendomsoverdracht plaatsvinden.

1.2 *Het risico bestaat dat er geen onherroepelijk plan komt, waarmee ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.*

Het gebruik van de locatie voor kleinschalige opvang en andere tijdelijke huisvestingsvoorzieningen past niet in het geldende omgevingsplan. We moeten een omgevingsplanprocedure voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit doorlopen. Hierbij zijn mogelijkheden voor bezwaar en beroep.

Vervolgproces en uitvoeringsaspecten

- Wij geven uitvoering aan het communicatie- en participatieplan. Na besluitvorming starten we gelijk met het informeren van direct omwonenden, ondernemers, ondernemersvereniging 't Varck Brammelo, wijkraden, belangengemeenschappen en de gemeenteraad. Ook communiceren we via onze gemeentelijke kanalen. De komende tijd houden we spreekuren (op afspraak). Zo bieden we inwoners en ondernemers de gelegenheid vragen te stellen, zorgen te delen en input te geven. Wij houden geen grotere plenaire bijeenkomsten.
Wij beseffen ons hierbij dat dit besluit kan leiden tot maatschappelijk onrust.
 - Wij stellen het COA in kennis van dit besluit.
 - Wij gaan een ontwikkelstrategie opstellen over de wijze, waarop wij de locatie (laten) ontwikkelen. Zoals in de locatiestudie aangegeven, kijken we hierbij ook naar de mogelijkheden voor de realisatie van flexwoningen. Onderdeel van de ontwikkelstrategie is een businesscase.
 - Voordat de locatie in gebruik wordt genomen, leggen we afspraken met het COA vast in een bestuursovereenkomst.
 - We versturen een persbericht om de media te informeren.
-

Bijlagen:

1. Locatiestudie kleinschalige opvang asielzoekers (bijlage 2 is geheim)
2. Communicatie- en participatieplan kleinschalige opvang asielzoekers
3. Raadsinformatiebrief
4. Persbericht